

Foto Luc • archief De Plate

Hippodroom Wellington Oostende

DE PLATE

Maandblad

-- MAART 1999

DE PLATE v.z.w.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming

Aangesloten bij de CULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad dd. 4 december 1986 nr. 31023, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad dd. 5 oktober 1989 nr. 13422 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad dd. 10 oktober 1996 nr. 22600.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.
De inhoud van een artikel weerspiegelt niet noodzakelijk het standpunt van de Kring.
Tekst overname toegelaten na accoord van auteur en mits vermelding van oorsprong.
Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn.
De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort.

Secretaris	Verantwoordelijke uitgever	Penningmeester	REKENINGEN
F. HUBRECHTSEN	A. VAN ISEGHEM	J.P. FALISE	750-9109554-54
Gerststraat 35 A	Ijzerstraat 1	H. Serruslaan 78/19	000-0788241-19
8400 Oostende	8400 Oostende	8400 Oostende	
Tel-Fax 059/50.71.45	Tel : 059/50.57.38	Tel-Fax : 059/70.88.15	

JAARGANG 28
NUMMER 3
MAAND maart 1999

IN DIT NUMMER

- blz. 63 : **R. VANCRAEYNEST** : De gebouwen in de omgeving van de voorhavenbrug.
- blz. 67 : **A. GOORMACHTIGH** : Het verblijf van Johann Strauss te Oostende : 1885.
- blz. 68 : Oproep door het Conservatoium.
- blz. 69 : **N. HOSTYN** : Toespraak gehouden n.a.v. de voorstelling van het boek van Daniël Farasyn
- blz. 72 : **W. RABAU** : Kritisch gelezen.
- blz. 74 : **J.M. BEKAERT** : Napoleon en Marie-Louise op bezoek te Oostende. 20 en 21 mei 1810.
- blz. 77 : Verzameling historische spijskaarten in het stadsarchief Oostende.
- blz. 80 : **P. ROSSEL-J. BOUSSY** : "Armenonville" in het Maria-Hendrikapark.
- blz. 82 : **P. VANKEER** : Van Raderboot tot Eurostar. Anderhalve eeuw Brussel-Londen. 1e deel.

De Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteiten die in de loop van de maand maart zullen plaatsgrijpen :

MAART I - ACTIVITEIT

zaterdag 13 maart 1999 om 14 u 30

in het Museum van Schone Kunsten - Feest- en Cultuurpaleis, Wapenplein

Bezoek aan de ENSORTENTOONSTELLING "DE FOTO'S & DE ROEM"

De beste en meest deskundige gids zal er ons rondleiden nl. ons geacht lid Dhr Norbert **HOSTYN**, conservator van de stedelijke musea.

Dhr Hostyn voorstellen is water naar de zee dragen. De prestigieuze tentoonstellingen die hij reeds georganiseerd heeft en zijn talrijke publicaties in binnen- en buitenland getuigen vanzelf voor hem.

MAART II - ACTIVITEIT

donderdag 25 maart 1999 om 20 u 30

in de conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr.L.Colenstraat 6

Onderwerp : 1855. EEN WANDELING OP DE STADSWALLEN VAN OOSTENDE

De spreker : Dhr Freddy **HUBRECHTSEN**, secretaris van de kring.

Het wordt geen wandeling zoals men die zich voorstelt op een rustige, mooie zondagnamiddag met een kijk op de zee en aandacht voor de gebouwen en voor de mensen die op de zeedijk flaneren.

Het wordt eerder een ietwat technische kijk op de stadswallen zelf; een rondom beschrijving vertrekkend van het Waterhuis alover de visserskaai, de zeedijk, de Leopoldlaan met het Leopoldpark, rond het Maria Hendrikapark zo terug tot aan het Waterhuis.

Wij wagen zelfs een oversteek naar de Oosteroever.

Wij leren de wallen kennen hoe zij er destijds in hun geheel en in detail uitzagen en projecteren deze op het Oostende van heden. Bij ons weten gebeurt dit voor de allereerste maal en in exclusiviteit voor de vrienden van onze kring.

Zijn alle dikke muren die men tijdens graafwerken blootlegt wel delen van de vroegere stadswallen ? Ligt de leeuwin in het Leopoldpark wel degelijk op een overgebleven stuk van de Oostendse vesting?

Op deze en nog andere vragen wordt gepoogd een sluitend antwoord te geven

Deze voordracht wordt rijk geïllustreerd met dia's en ander beeldmateriaal.

De toegang is zoals steeds vrij en kosteloos; ook voor niet-leden.

Men zegge het voort !!!

DE GEBOUWEN IN DE OMGEVING VAN DE VOORHAVENBRUG

oo

door R. VANCRAEYNEST

De werken aan de verbinding van de Kennedyrotonde met de Voorhavenbrug, zullen wel enkele gebouwen doen verdwijnen in de Tweebruggenstraat, de Slijkense steenweg en de Vergunningenstraat. Hoe en wanneer werden die gebouwen daar opgericht ?

Het optrekken van die gebouwen had alles te maken met de werken om aan Oostende nieuwe haveninstellingen te bezorgen volgens de conventie gesloten tussen de Staat en de stad, ondertekend te Brussel op 10 oktober 1894. Voor de Staat zetten daaronder hun handtekening : Leon DE BRUYN, minister van Openbare Werken, en Paul de SMET de NAEYER, minister van Financiën. De burgemeester van Oostende, Alphonse PIETERS, ondertekende voor de stad Oostende (1).

De aanbesteding greep plaats in 1898 en de werken moesten in maart 1902 voltooid zijn !! Spoedig zou blijken dat dit helemaal onhaalbaar was. De aannemers ondervonden heel wat onvoorziene moeilijkheden tijdens de uitvoering en er werden ook wijzigingen gebracht aan de oorspronkelijke plannen. Kaaimuren alleen zijn echter nog niet voldoende om een haven uit te baten. Er moeten stapelplaatsen zijn, verharde terreinen, spoorwegen, kranen, enz.

De John Cockerill-lijn tussen Oostende en Tilbury en de General Steam Navigation Company tussen Oostende en Londen, stonden als het ware te springen om de nieuwe diepwaterkaai, die in 1902 was afgewerkt, in gebruik te nemen. Door gebrek aan plaats voor de pakketboten in de toenmaals nog kleine voorhaven, werden die rederijen als het ware verdrongen van hun traditionele aanlegplaatsen aan de oude kaai der stoomschepen (nu meerplaats van de catamarans), die ook dringende verstevigingswerken nodig had.

De nieuwe diepwaterkaai echter kwam dadelijk in de problemen. Men durfde er geen loodsen bouwen vooraleer beveiligingswerken waren uitgevoerd. Een aanbesteding daarvoor moest uitgeschreven worden. Nieuwe problemen deden zich voor. Nieuwe aanbestedingen volgden, zelfs nog in 1910 ! Ondertussen was men toch voorzichtig aan het bouwen gegaan van wat men later de Cockerillhangaar zou noemen, op de oostelijke helft van de diepwaterkaai, tegenaan de Voorhavenbrug. De aanbesteding moest plaats hebben op 30 januari 1908, maar werd verplaatst naar 13 februari (2). Het werk was te beginnen op 1 april 1908 (3). Het was een grote constructie van 160 bij 30 meter, met een ijzeren geraamte en daartussen afgesloten met muren in baksteen en voorzien van rollende metalen poorten. Het was de S.A. des Ateliers de Construction Paris van Marchienne-au-Pont die de werken uitvoeren tegen 379.000 frank. Ze moesten voltooid zijn op 1 oktober 1910 (4), maar sleepten nog aan tot in het voorjaar 1912. Bijkomende versterkingswerken aan de muur, die het bedrag nog gevoelig opdreven, waren daarvan de oorzaak.

Het plaatsen van kranen op de tjkaaimuur was nog een andere geschiedenis. De Commissie Havenuitrusting, die haar verslag had voorgelegd op 8 oktober 1901, had al gekozen voor elektrische aandrijving. Om elektrische stroom te leveren was er een elektrische centrale nodig en die moest nog gebouwd worden ! Bovendien was er nog een transformatiestation nodig om de geleverde hoogspanning om te zetten in bruikbare laagspanning.

De maatschappij, die de kusttramlijnen uitbaatte, richtte in 1905 een nieuwe maatschappij op met het oog op de aanleg van een nieuwe dubbelsporige elektrische tramlijn langs de duinen naar Blankenberge (zoals we die nu kennen) : de "S.A. de Chemin de fer électrique d'Ostende-

Blankenberghe et extensions". Daarvoor werd 2,5 ha grond gekocht te Sas-Slijkens langsheen de vaart om daar een elektrische centrale op te richten.

De maatschappij sloot op 19 januari 1907 een overeenkomst af met de stad Oostende, vertegenwoordigd door burgemeester A. PIETERS, en met de Staat, vertegenwoordigd door graaf de SMET de NAEYER, minister van Financiën en Openbare Werken, en J. LIEBAERT, minister van Spoorwegen, Post en Telegraaf, voor levering van elektrische energie nodig voor de stations Oostende-Kaai en Oostende-Zeehaven, voor het Zeewezen en voor de staatshaven (5). In mei 1909 kon de centrale van Slijkens stroom leveren voor de tramlijnen langs de kust en in de stad Oostende, maar met de levering van stroom voor de haveninstallaties zou het nog een tijdje duren. Op het einde van 1908 werd een nieuwe overeenkomst gesloten tussen de stad, de Staat en de trammaatschappij voor de bouw en de exploitatie van een transformatiestation (6). De firma Joseph SANDERS begon het gebouw op te trekken in januari 1910 (7). Op 8 oktober 1909 kon de aanbesteding doorgaan voor de elektrische uitrusting ervan. Het was de firma Acec uit Charleroi die het werk toegewezen kreeg tegen 53.640 frank (8). Pas nadat dit werk voltooid was, kon er gedacht worden aan het leggen van elektrische kabels, het plaatsen van kraansporen en van kranen. In april 1911 waren de machines in het transformatiestation geïnstalleerd (9) en begin mei 1911 kon stroom geleverd worden (10).

Aanvankelijk dacht men aan het plaatsen van halfportaalkranen die enerzijds op een spoor zouden lopen gelegen tegen de kaaimuurrand, en anderzijds op een spoor gelegen op een uitkraging onderaan het dak van de hangaar. Men zag daarvan af omdat gevreesd werd dat eventuele verdere verschuivingen van de muur t.o.v. de hangaar de kranen zouden laten ontsporen. Het werden derhalve portaalkranen die aanbesteed werden op 15 september 1910 en die geleverd werden door Acec tegen 129.100 frank (11). In het voorjaar 1912 waren ze bedrijfsklaar. De maatschappijen Cockerill en General Steam konden vanaf 30 april 1912 bezit nemen van de nieuwe installaties op de tijkaaimuur en definitief de oude kaai der stoomboten verlaten (12).

Rederijen, expediteurs, douane-agenten, scheepsmakelaars,... hadden reeds sedert vele jaren voorzien dat ze zich in de buurt van de Voorhavenbrug zouden moeten gaan vestigen. Ze hadden dat altijd al moeten uitstellen omdat de nieuwe haveninstallaties maar niet gereed kwamen. Eerst dachten ze dat de Staat of de stad daar een nieuw gebouw voor die bedrijven zou ter beschikking stellen. Noch de stad, noch de Staat waren bereid daarvoor zorg te dragen. De firma's waren dus genoodzaakt zelf op te treden en iets tot stand te brengen dat dan ook beantwoordde aan de specifieke noden van het bedrijf. Ze konden wel van stad of Staat, al naar gelang de eigenaar van de grond, een concessie krijgen op lange termijn van havengronden.

De rederij Cockerill, die ook de belangen van de General Steam behartigde sinds 1904, liet haar kantoren optrekken bij de Voorhavenbrug in 1910 (13). In augustus van dat jaar naderden ze hun voltooiing en de straat werd de Cockerillstraat genoemd. Tijdens W.O. II werd het gebouw vernield en werd het volledig herbouwd. Sinds het stilleggen van de lijndienst in 1970 staat het leeg.

De firma Paul Carbon maakte in 1908-1909 vaste plannen om in de buurt van de Voorhavenbrug een nieuw export-slachthuis op te richten. De gemeenteraad van 11 mei 1909 keurde de overeenkomst goed tussen Paul CARBON en de stad die aan eerstgenoemde voor 10 jaar twee terreinen in concessie gaf van 2.645,50 en 3.032,18 vierkante meter (14). Het slachthuis kwam tot stand op de hoek tussen de Prins Albertlaan (Bredene) en de Handelstraat (Oostende). In oktober 1909 was het klaar. Het was bestemd om varkens te slachten voor export naar Engeland en, om vanaf maart 1910, ladingen levende schapen te ontvangen uit Argentinië, maar dat laatste ging niet door.

In 1913 werden, naast de kantoren van Cockerill, de bouwwerken uitgevoerd voor het politiebureau en de brandweerkazerne voor de haven. In de gemeenteraad van 26 augustus 1913 werd de aanbesteding goedgekeurd om de werken te laten uitvoeren door Joseph LAUWERS tegen 49.900 frank (15). In januari 1914 waren de werken praktisch voltooid. Voorlopig staat het gebouw er nog, langs de Slijkense steenweg, tussen de Cockerillkaai en de Tweebruggenstraat.

Op de andere hoek, van de Tweebruggenstraat met de Vergunningenstraat, staat het gebouw met hoektoren waaraan de omgeving haar naam van "de Bolle" te danken heeft. Vóór de laatste oorlog droeg de toren een holle wereldbol in metalen vlechtwerk, ik schat met een viertal meter diameter, waarop de meridianen en de breedtecirkels duidelijk te zien waren. Het gebouw werd opgericht door de "Spedition und Lagerhaus Aktiengesellschaft" en plechtig ingewijd op 26 augustus 1912. De architect was André DANIELS en de aannemer Henri SMIS-VALCKE, een van de grootste aannemers van havenwerken in het begin van deze eeuw. De aanvraag was goedgekeurd in de gemeenteraad van 22 oktober 1910 en had betrekking op de pacht van 421,70 m² voor de duur van 25 jaar tegen 1,25 frank per vierkante meter en per jaar (16).

De plechtige opening greep plaats onder het voorzitterschap van Arthur VRANCKEN, directeur van de firma te Keulen. Hij had de Belgische Nationaliteit en vertegenwoordigde sinds 13 jaar de firma Cockerill in Duitsland. De firma had sinds 12 jaar een bijhuis in Oostende, maar het was al 36 jaar dat VRANCKEN handel dreef met Oostende in vis en oesters. Hij was ook agent in Duitsland van de "Agence Continental" en van de Oostende-Doverlijn. Bij de inwijding was hij geflankeerd door Albert SCHIFFERS, directeur van de firma te Aken, JANSEN, procuratiehouder, die sinds 21 jaar te Keulen de trafiek met Engeland behartigde, LANG, lid van de beheerraad te Keulen, en August FONTAINE-SALOMON, directeur van het bijhuis te Oostende. De feestelijke opening van het gebouw werd afgesloten met een banket om 13.30 uur in het "Hôtel du Kursaal et Beau Site" (17).

Nu dat alles goed in gang was geschoten, daar kwam de oorlog in augustus 1914, die veel zou vernielen van hetgeen zo moeizaam tot stand was gekomen.

-
- (1) Bulletin van de Handelskamer 1894, p. 267-270.
 - (2) Le Carillon, 23 januari 1908.
 - (3) Rapport sur l'administration.....ville d'Ostende 1907, p. 254 et seq.
 - (4) Bulletin van de Handelskamer 1911, p. 28-29.
 - (5) Bulletin Communal 1907, p. 11-16.
 - (6) Bulletin Communal 1908, p. 125-129.
 - (7) Le Carillon, 29-30 januari 1910.
 - (8) A.R.A. Brussel. Ministerie van Openbare Werken - Dienst Waterwegen, nr. 836, haven van Oostende.
 - (9) Le Carillon, 25 april 1911.
 - (10) Le Carillon, 16 mei 1911.
 - (11) Le Carillon, 6 februari 1912.
 - (12) A.R.A. Brussel. Ministerie van Openbare Werken - Dienst Waterwegen, nr. 841, haven van Oostende.
Le Carillon 27-28 april 1912
 - (13) Le Carillon, 26 mei 1910.
 - (14) L'Echo d'Ostende, 12 mei 1909.
Bulletin Communal 1909, p. 370-375.
 - (15) Bulletin Communal 1913, p. 744.
 - (16) Bulletin Communal 1910, p. 831-833.
 - (17) Le Carillon, 27 augustus 1912.

OOSTENDE

"DE BOLLE"

OOSTENDE

DE OUDE BRANDWEERKAZERNE

(Photo Tropic)

HET VERBLIJF VAN JOHANN STRAUSS TE OOSTENDE : 1885

door Ann GOORMACHTIGH

Tijdens zijn Europese tournee in het jaar 1838 bracht Johann Strauss vader reeds een bezoek aan België. Toen concerteerde hij in Antwerpen, Brussel, Leuven, Gent, Mechelen, Tienen, Brugge en Luik. Zijn reis naar Engeland in 1849 bracht hem naast Antwerpen, Leuven en Brugge ook naar Oostende. Hier gaf hij op 21 april een concert in de concertzaal van de harmonie. Het Hotel Almai was zijn verblijfplaats. Het Oostendse stadsarchief werd in 1940 vernietigd. Het was bijgevolg niet mogelijk na te gaan waar zich de toenmalige harmonie en het Hotel Almai bevonden.

Johann Strauss zoon verbleef in 1885 in Oostende, waar hij aan zijn operette "Der Zigeunerbaron" werkte. Op 14 augustus van dat jaar komt hij in de badstad aan, samen met zijn vrouw Adele en een kamermeisje. Ze verblijven in de Villa Mathilde, Dijk 13.

Hoe kwam het Strauss gezelschap naar Oostende ? In juli 1885 was Adele in hun zomerverblijf Schönau zeer ziek geworden. De arts raadde haar een kuur in een zeeoord aan. De librettist van de operette "Der Zigeunerbaron", SCHNITZER, verbleef toen reeds in Oostende, waar hij aan het derde bedrijf van de operette werkte. Johann had hem gevraagd om in Blankenberge een verblijf te zoeken, hij vondt dat Oostende te lawaaierig was. Maar SCHNITZER deed zijn eigen zin en vond voor Strauss een rustige villa in Oostende. Daar konden ze elkaar ontmoeten en ongestoord werken. Adele was toch wel enthousiast over de Belgische badstad. Ze vindt dat de zeelucht haar versterkt, de baden vindt ze verrukkelijk en het leven is er voor haar hoogstinteressant. De voorstellingen die de Weners van Oostende hadden zijn volgens haar helemaal niet waar. Wanneer men dat wil kan men er zelfs een rustig leventje leiden. Zich uitdossen is overbodig omdat niemand zich om iemand anders bekomment, in de massa valt men immers niet op.

Een doorsnee Strauss-dag in Oostende zag er als volgt uit : het ontbijt werd door het kamermeisje Rosa klaargemaakt : alles wat daarvoor nodig was had Adele in Oostende gekocht. Na het ontbijt werkt Johann een à twee uren, terwijl Adele op het balkon zit. Onder zich ziet ze de steeds bewegende mensenmassa, verderop de oneindige zee, elke dag in een andere gedaante. Om half elf is het badtijd. Daarna volgen een kleine wandeling en het middageten. 's Namiddags lopen ze wat rond en om zeven uur is het tijd voor het avondeten.

Op zondag 30 augustus kregen de Oostendse badgasten een onverwachte traktatie : Johann Strauss zoon leidde tijdens een concert in het kursaal persoonlijk zijn wereldberoemde wals "An der schönen blauen Donau".

Tot slot nog enkele anekdotes die Johann Strauss zoon met Oostende verbinden : hij noemde zijn naam slechts wanneer het echt niet anders kon. Het gebeurde meerdere malen dat, wanneer hij in de een of andere winkel zijn naam vernoemde, de verkoper hem ongelovig vroeg of hij de "echte" Johanne Strauss, de beroemde componist was. In een van die winkels, waar hij een grotere bestelling deed en erom verzocht dat de uitgezochte objecten naar zijn logement gezonden zouden worden, waar hij dan zou betalen omdat hij niet genoeg geld bij zich had, hield men hem bij het noemen van zijn naam voor een grapjas en begon men hem op allerlei manieren te ondervragen.

Op een avond tijdens het avondeten vroeg hem iemand : "Bent u echt Johann Strauss ?" "Maar natuurlijk !" antwoordde Johann. "En was het niet uw vader die de blauwe Donau gecomponeerd heeft ?" Johann was niet weinig verbaasd dat men hem voor zijn eigen zoon hield, die hij helemaal niet had, maar schikte zich met humor in de situatie. Zijn gastheer, een muziekprofessor aan het

conservatorium van Brussel, bracht hem vele eerbetuigingen en verzocht uiteindelijk om de toelating aan de façade van zijn huis een gedenksteen aan te brengen met als opschrift : "In dit huis componeerde Johann Strauss het derde bedrijf van de operette "Der Zigeunerbaron" tekst van Schitzer en Jokai". Omdat niet meer na te gaan is waar zich de Villa Mathilde bevond, bestaat er ook geen bewijs dat die gedenkplaat er ook werkelijk gekomen is. In september verlieten Johann en Adele Oostende en reisden ze verder naar Berlijn, waar Johann drie jubileumopvoeringen van zijn operettes dirigeerde.

Bronnen :

- La saison d'Ostende. 18/07/1885, 21/07/1885, 16/08/1885, 02/09/1885.
- De Plate. Tijdschrift van de Oostendse Heemkring De Plate, jaargang 18, nr. 11, november 1989, p. 239.
- Hamburgischer Correspondent. Abend Ausgabe d.d. 08/09/1885.
- Peter KEMP. The Strauss Family. Omnibus Press, 1989, p. 117.
- Prof. Dr. E. WÜRZL. Strauss-Briefe an Emma Pollak. In : Flugschriften. Mitteilungsblatt der deutschen Johann Strauss Gesellschaft. Heft 17, p. 22

OPROEP DOOR HET CONSERVATORIUM

Het Conservatorium doet een oproep voor een foto van het OUDE MUZIEKSCHOOLGEBOUW in de Sint Franciscusstraat nr. 14.

Alvorens het conservatorium de gebouwen in de Romestraat betrok was de muziekschool immers daar gevestigd.

Het ware fijn één foto in het feestboek te kunnen opnemen.

Antwoorden : Secretariaat Conservatorium
De heer Vic NEIRYNCK
Romestraat 34 - 8400 Oostende
Tel. : 70.70.08

INDEX 1998

Traditiegetrouw publiceert "De Plate" voor de geïnteresseerde lezers een inhoudstafel & indices op het voorbije jaar.

U kunt ze bestellen door 150 fr te storten op rekening 751-9109554-54 van De Plate - H. Serruyslaan 78/19 - Oostende met de vermelding "Index 1998".

Ze zal ook te verkrijgen zijn aan de balie van het museum.

Index 1997 verschijnt einde van de maand maart.

TOESPRAAK GEHOUDEN N.A.V. DE VOORSTELLING VAN HET BOEK VAN DANIËL FARASYN

Op 23 juli 1998 werd het boek "1769-1794. De 18de eeuwse bloeiperiode van Oostende" door Daniël FARASYN plechtig voorgesteld. Naar aanleiding daarvan hield Norbert HOSTYN, conservator van de Stedelijke Musea, volgende toespraak.

Het houden van voordrachten is niet Daniël FARASYN sterkste kant.

Twee keer slechts heb ik Daniël FARASYN een voordracht weten houden. Het was in de voordrachtenreeks van de Oostendse Heemkundige Kring De Plate, een panelgesprek over de oorsprong van Oostende niet meegeteld : in 1986 over "Oostendse straatnamen", in 1988 over "De oorsprong van het Hazegras".

Twee keer zat de zaal afgeladen vol. Muisstil werd er geluisterd.

"Farasyn spreekt....". Dit nieuws was voldoende om elkeen met interesse voor de geschiedenis van Oostende naar het enge zaaltje in de Dr. Louis Colensstraat te lokken.

Dit was het mooiste eerbetoon van het kringetje historisch geïnteresseerde Oostendenaars aan deze bijzondere man, ik voeg er nu aan toe : na deze boekvoorstelling van vandaag.

Daniël FARASYN werd geboren in Ardoorie in 1920. Zijn humaniora deed hij aan het Oostendse college in 1937.

Toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak was Daniël al van 1937 in de Kadettenschool van Sint-Truiden en dus militair. Daniël FARASYN studeerde van 1940 tot 1944 - in volle oorlogstijd - aan de R.U.G. en behaalde er het diploma van licentiaat in de geschiedenis en geagreerde voor dezelfde discipline.

In 1942 reeds begon hij aan zijn verhandeling : "De antropogeografie van Oostende in de 18de eeuw".

Hij werd een regelmatig bezoeker van de archieven van Gent, Brugge en Brussel. Deze van Oostende waren in de meidagen '40 jammerlijk verloren gegaan. Archiefwerk in een tijd zonder de reprografische mogelijkheden van vandaag de dag kunnen wij ons nog moeilijk voorstellen : overschrijven en nog eens overschrijven. Overtekenen van plannen en kaarten : idem dito.

Na de oorlog werd hij opgeroepen zijn engagement met het leger te voltooien. Na zijn afzwaaien in 1946 werd hij leraar geschiedenis aan het Kon. Atheneum van Tongeren. Vanaf 1948 bracht hij hetzelfde vak aan het Kon. Atheneum van Gent. Daar promoveerde hij tot povisor in 1964. In 1976 ging hij op rust.

Maar daar waar vele geschiedenisleraars - er zijn gelukkig uitzonderingen - zich jammer genoeg beperkten en beperken tot het lesgeven en zich niet meer geroepen voelen tot historische researchwerk, bleef FARASYN doorgaan met zijn opzoekingen.

Een eerste briljante bijdrage was zijn studie over het Plan-relief van Oostende opgenomen in het boek "Belgische steden in reliëf". Plannen opgenomen door Franse militaire ingenieurs" (1965).

Een door FARASYN als het ware moeiteloos voorgeschotelde wandeling door de versterkte stad Oostende. Alsof hij er zelf was in opgegroeid....

Naar mijn gevoel heeft het lang geduurd eer de Oostendse geïnteresseerden deze publicatie ontdekten en via deze publicatie, de auteur.

Maar Daniël was en is de echte wetenschapper : terughoudend en bescheiden - tē bescheiden misschien - om naar buiten te treden met resultaten. Wachtend tot de allerlaatste deeltjes van de puzzel in elkaar waren geplaatst.

Tot hij opeens voor vele lezers a.h.w. "uit het niets" opdook toen hij eindelijk met bijdragen over de brug begon te komen. Niet in prestigieuze, ietwat elitaire tijdschriften, maar in publicaties die dicht bij zijn stadgenoten stonden : in "De Plate" eerst, dan in "Ostendiana" en ten slotte in de jaarboeken van "Ter Cuere", de Bredense Heemkundige kring.

Eerst met korte stukjes over de Oesterput Musin, het pand Vlaanderenstraat, 17, het hoofdgebouw van het O.L.V. College, het Parc à Boulette, de Gevangenis, de Oostendse molens, het pand Kaaistraat 18 en over het Oostendse garnizoenleven anno 1769.

Het Oostendse historisch geïnteresseerde publiek verbaasde hij van dan af 2 keer met bijdragen in "Ostendiana" en "De Plate" : resp. "Het Mijnplein te Oostende" in "Ostendiana III" (1978) en "De historiek van de eerste gebouwen langs de Oostendse Zeedijk" in "De Plate", 1979. Ze lieten de lezer voor het eerst écht delen in zijn enorme kennis over het verleden van deze stad, na deze enkele eerder kleinere bijdragen.

Lieten de lezer ook vermoeden dat hij nog veel meer wist. En dat kwam er ook : via originele invalshoeken als daar zijn de straatverlichting, de netheid van de stad in 1782, de posterijen in Oostende tussen 1780 en 1830, de figuur van William KESKETH, de eerste stoommachine van West-Vlaanderen die in Oostende bleek te staan, Oostendse brouwerijen, het begijnhof, de vraagstelling naar de verjaring van de Kursaalconcessie van 1873, locale criminaliteit en prostitutie, studies over de Oostendse ondergrond n.a.v. de graafwerken voor de Zeeparking, het Toerismebureau, de Groentmarkt, het Ernest Feysplein...

"Ter Cuere" tracteerde hij op bijdragen over de Sluizen van Slykens (1983) en het Fort St. Philippe (1983 eveneens).

Vandaar zonder twijfel die enorme belangstelling voor de weinige keren dat hij zich de voor hem zware fysieke uitdaging trotseerde life het geïnteresseerde publiek toe te spreken.

Vandaag houden we zijn studie 1769-1794. De 18de eeuwse bloeiperiode van Oostende ten doop. FARASYN toont aan dat meer nog dan de tijd van de Oostendse Compagnie, de uitloop van het Oostenrijks Tijdvak de ware bloeiperiode voor onze stad betekent. Hij schetst de politieke en economische achtergronden die dit in de hand werkten, de geografische en demografische factoren. Stap voor stap volgen de werken die er gebeurden om van Oostende een moderne havenstad berekend op intens overzees trafiek aan te kunnen. We maken kennis met de politieke en financiële bonzen van toen, die hun zaak tot op de hoogste niveaus gingen bepleiten, we leren de noodzakelijke expansie van de stad in zuidelijke richting, het "Hazegras" in haar juiste context zien.

FARASYN beschrijft het allemaal op een vlotte, boeiende manier die van veel inzicht in de materie en een zin voor synthese getuigt. Het werd een boek dat zich graag laat lezen.

Deze historische studie is méér dan een boek. Het is een monument, een kritisch memoriaal van een verdwenen en daardoor vergeten bloeitijd. Van een moment dat Oostende wereld-kansen kreeg. Kansen die door het grillige verloop van de geschiedenis niet konden waargemaakt worden.

Maar, deze vraag mag ook gesteld, wat zou er dan nog overgebleven zijn van onze kust, van het nu vaak nog mooie Oostendse hinterland ? Veel sporen van die 18de eeuwse periode zijn er nu niet meer in het stadsbeeld, en als die er al zijn, zijn ze meestal gemaskeerd door jongere bovenlagen. Sporen, dat zijn naast getuigenissen in prenten en schilderijen meestal de gebouwen zelf of de overige architecturale of urbanisatorische realisaties.

De Handelsdokken, het College en het herenhuis Langestraat 69 herkennen we nog wel. Andere 18de eeuwse gebouwen zijn in de loop der tijden danig veranderd dat ze bijna onherkenbaar zijn : het pand Langestraat 83 (klooster), Madridstraat 6 (droogkuis en sanitair), het woonhuis van Lia Timmermans in de Jozef II straat...

Ik herinner me nog de schitterende 18de eeuwse panden die - vaak verkommerd - stonden in de Aartshertoginestraat (destijds brouwerij Van Hyfte), de Louisastraat, de Langestraat (Hotel Admiral en de Jeugdherberg voorheen S.E.O.-filiaal).... Ze verdwenen in de jaren '50 en '60.

Voor zo'n 20 jaar verdween het architecturaal belangrijke laat 18de eeuwse pand Kaaistraat 18 onder de slopershamer. 10 jaar geleden nog ging in de Kerkstraat, rechtover de bibliotheek, nog een 18de eeuws pand tegen de vlakte. Terwijl het aanpalende pand, met de rococo deurlijst dan wel 18de eeuws maar ouder is. En wel beschermd.

Bij de sanering van het Hazegras ten tijde van de bouw van de "Melinda" en het gebouwencomplex van de belastingen gingen ook interessante zaken uit die tijd verloren.

Tenslotte kan dit boek deze historische studie excellente diensten bewijzen voor naamgeving in de binnenstad en op het Hazegras : de vele schilderachtige namen van herbergen, huizen, van personages die de late 18de eeuw Oostende bevolkten klinken toch veel mooier dan die inspiratie-loze namen die nu vaak herbergen, restaurants en flatgebouwen meekregen.

Woordelijke getuigenissen van de stad, haar economie, haar politiek, haar handel zijn quasi volledig afwezig in de straatnaamgeving.

Oude geschiedkundige sporen kan men "activeren". Waarom bij de Handelsdokken geen plaquette met een woordje duiding over het initiële hoe-en-waarom van deze site, dé economische motor van weleer; waarom ja, de Handelsdokken niet gewoon hun naam geven i.p.v. deze van cartograaf Mercator ?

Waarom op het Zeeheldenplein geen blijvende verwijzing naar de schitterende vuurtoren, één van de eerste op de Noordzeekust ?

Zoveel inplantingen van discrete verwijzingen naar momenten uit het verleden - personen of feiten - zijn mogelijk zonder daarom persé een straatnaam te wijzigen.

Deze publicatie zet een van de jongste stedelijke diensten in het zonnetje : het onlangs opgerichte stadsarchief, dat onder de kundige leiding van Claudia VERMAUT meteen de publicatie-lat hoog legt.

KRITISCH GELEZEN

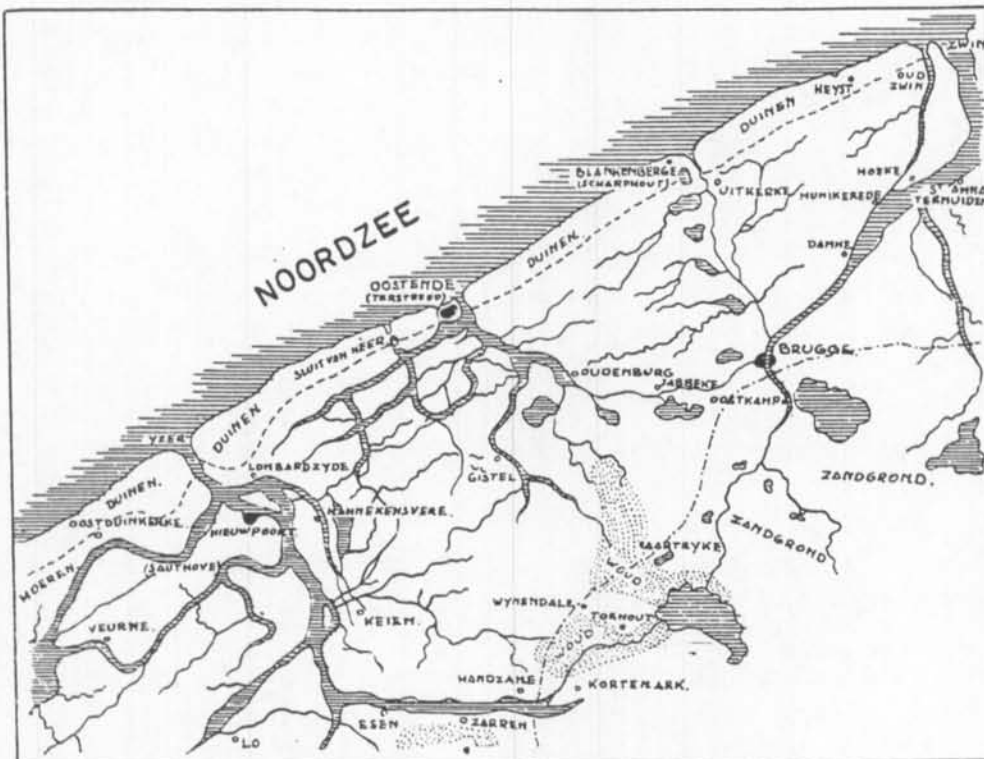
Het artikel over de OORSPRONG VAN HET WESTERKWARTIER, verschenen in het december 98-nummer van "De Grote Klokke" (pag. 18), heeft mij verbijsterd en - waarom niet bekennen? - boos achtergelaten. Tenminste toch de inleidende alinea's.

De tekst is ontleend, zo staat er, aan het eindwerk voor gids van "Lange Nelle" van Lieve TERNIER. Dat examinandi zich vergissen, is niet meer dan normaal en verdient niet de minste blaam; leergeld moeten we allemaal betalen. Doch dat een beoordelingsjury de fouten niet aanwijst en de ongekuiste tekst vrijgeeft voor publicatie in een officieel informatieblad voor de bevolking, roept bij mij toch heel wat vragen op. Zijn die fouten dan zo flagrant? Oordeelt U liever zelf!

1. (Citaat) "Toen in de 11de eeuw nieuwe overstromingen de oude kreek uitschuurden, ontstond evenwijdig met de kustlijn een brede kreek, die uitmondde in de Ijzerinham en de zee bereikte ergens tussen Oostende en Bredene. Hierdoor werd een langgerkt stuk land afgescheiden, vermeld als Testerep, later Ter Streep".

De geciteerde overstromingsfase, die in feite aanhield vanaf de 9de tot en met de 12de eeuw en daardoor, maar wel ten onrechte, vaak als "Duinkerke III-transgressie" bestempeld wordt, trof echter hoofdzakelijk het kustgebied ten oosten van Oostende. De kreek die "Test(e)rep" afscheidde van het achterliggend gebied daarentegen werd reeds gevormd tijdens de "Duinkerke II - transgressie (van 270 tot ca. 600 na Chr.).

Het bewijs is eenvoudig: de benaming "Test(e)rep" komt reeds voor in akten van 992, 995, 1065, 1094 e.a. (Vlietinck, pag. 23). Niet als pas ontgonnen winningsgebieden op de zee, maar als gestabiliseerde schorrenweiden voor schapenteelt.

De Vlaamse Kust in 861, naar P. Bortier

----- :
huidige kustlijn

(uit "Kunstmatige inundaties in maritiem Vlaanderen"
J. Leper - p. 22)

2. (Citaat) "Op dit schorreiland werd in 1222 de parochie Sinte-Catharina-ter Streep opgericht"

Sinte Catheline (of Catherina) kreeg inderdaad ooit in een bepaald document bij vergissing het toevoegsel " Ter Streep" mee, maar heeft in werkelijkheid nooit deel uitgemaakt van Testrep. De "Testrep-vliet" , die de zuidelijke grens van het schiereiland vormde, was immers de grens tussen Onze-Lieve-Vrouwe-ter Streep (of Mariakerke) en Sinte-Catheline (Vlietinck , pag. 19 & 64) : de eerste op "Test(e)rep, de tweede op het achterliggend poldergebied. Bij de stadsuitbreiding van 1395 wordt trouwens expliciet de "Zuuddyck" tussen Oostende en Sinte-Catharina als zuidelijke grens van de "Nieuwe Stad" (= het huidige Centrum van Oostende) aangeduid, terwijl de "Test(e)rep-vliet" zich ten noorden van de huidige Van Iseghemlaan bevond (cf. ook het "Groot Geleed" op de kaart van Ferraris, 1777).

3. (Citaat) "De parochiekerk werd gebouwd aan een belangrijke bocht van een waterloop, die eerst als "Oostendsche Waeterganck" en vanaf de 17de eeuw als "Sinte Catharinakreek" bekend staat".

Op het ogenblik dat de parochie Sinte-Catharina opgericht werd, was de geciteerde waterloop (een zijarm van de "Hoofdwatgang van 's Heerwoutermansambacht") met absolute zekerheid onbevaarbaar tussen Sinte-Catharina en Oostende. De toelating tot uitdieping en verbreding ervan werd immers pas op 25 januari 1284 verleend (sdincendaechs vóór onzer Vrouwe dach ter lichtmesse).

Het betrof dus aanvankelijk slechts een natuurlijke kreek (niet te vereenzelvigen met de "Test(e)rep-vliet), die duidelijk als uitwateringskanaal benut werd, daar er zich in de omgeving van het latere Sinte-Catharina een spui bevond (Vlietinck, pag. 64).

Of het gedeelte van de waterloop tussen de Hoofdwatgang en die spui misschien bevaarbaar gemaakt werd bij de bouw van de Sinte-Catharinakerk (met het oog op de aanvoer van bouwmaterialen) is nog niet achterhaald, doch wel aannemelijk. De aangehaalde "belangrijkheid" van de volledige waterloop kwam er echter in ieder geval pas na de omvorming ervan tot "Oostendsche Waeterganck".

Alle hierboven aangehaalde "correcte" gegevens lagen zomaar voor het grijpen. Een excuus voor de vergissingen is er dus niet.

Bronnen

- "Het oude Oostende en zijn driejarige belegering" (Edw. Vlietinck) - 1897. Anastatische herdruk 1975 VVF, afdeling Oostende.
- "Kunstmatige inundaties in Maritiem Vlaanderen" (J. Leper) - 1957. Drukkerij George Michiels, Tongeren.

Zie ook : "Geschiedenis van een parochie te Oostende" (J.B. Dreesen en Gerard Vandamme) - 1984. Huize Breughel, Roeselare

Werner RABAU

NAPOLEON EN MARIE-LOUISE OP BEZOEK TE OOSTENDE 20 EN 21 MEI 1810

door Jean-Marie BEKAERT

Enkele maanden terug verschenen in dit maandblad twee artikels over de bezoeken van Napoleon aan Oostende in 1803 en in 1804.

Het archief bevatte eveneens rekeningen en documenten die betrekking hadden op het bezoek van het keizerlijk echtpaar aan onze stad in 1810. Het hield voldoende nauwkeurige gegevens in om ons een juist beeld te kunnen vormen van de ontvangst die het keizerlijk echtpaar te beurt viel.

Dit vierde, kortstondig bezoek aan de vestingsstad Oostende, was in feite een inspectiereis; vermomd als blijde intrede. Niettemin diende het protocol verschuldigd aan hun Keizerlijke hoogheden nageleefd te worden.

Het publicatieregister vermeldde in een tekst van 1 mei 1810 een oproep gericht aan de Oostendenaars.

Dit bracht de burgemeester in kennis van een vermoedelijk nakend bezoek, van hun Keizerlijke en Koninklijke Hoogheden, aan Oostende.

Meteen vroeg de Maire aan zijn stadsgenoten alles in gereedheid te brengen en hun stad te verfraaien.

Door het versieren van hun straten, pleinen en huizen, door middel van paviljoenen, vlaggen, kronen en slingers, moesten de Oostendenaars blijk geven van sympathie voor hun vorsten.

Voornamelijk de inwoners van de voornaamste straten en pleinen werden uitdrukkelijk aangesproken tot het heel speciaal versieren van hun woningen, en hierbij de bestaande sieraden te herstellen en indien nodig er nieuwe te vervaardigen.

Eerst op 3 mei 1810 kreeg men zekerheid. De Maire werd officieel op de hoogte gesteld dat het keizerlijk echtpaar eerstdaags binnen de Oostendse muren zou aankomen. Opnieuw werd de bevolking aangemaand om in versneld tempo, en met de grootste zorg, de voorbereidingen af te werken.

Op 5 mei volgde een uitzonderlijke zitting van de Gemeenteraad. Bij afwezigheid van de Maire nam dhr. VANDER HEYDE, adjunct van de burgemeester, het voorzitterschap waar.

De Gemeenteraadsleden werden verzocht te beslissen tot het oprichten van een of meerdere commissies in voorbereiding van de feestelijkheden en in het verstrekken van logies voor het keizerlijk echtpaar en hun gevolg.

De vergadering besliste tot het oprichten van drie commissies. De eerste had als opdracht logies te verschaffen aan het voornamelijk gezelschap en haar gevolg. De tweede werd gelast met het protocol en de verfraaiing van het Hotel du Commerce (heden O.L. Vr College op de Vindictivelaan), waar het bal plaats greep. De taak van de derde commissie bestond er in toezicht uit te oefenen op de gevelversieringen van de huizen, de netheid van de straten en pleinen en op het goede verloop van gans de operatie.

Maakten deel uit van de eerste commissie : VANDEN HEYDE, François BUSSEN, J. DE COCK, S.A. DE CLERCK, Jacques SERRUYS, Jean DE VETTE en Guillaume DE LA CROIX. De tweede commissie telde in haar rangen : J. DE RIDDER, A. VAN ISEGHEM zoon, Charles DELMOTTE,

Frans DE BAL, Charles LAUWERS en G.T. ROSSELL. De derde commissie werd gevormd door VANDER CRUYSEN, Ant. J. DONCKE, COONEY zoon en Frans MAC LEOD.

De commissies werden gemachtigd alle nuttige middelen aan te wenden om het nagestreefd doel te bereiken en er een luisterrijk feest van te maken.

De "Gazette De Bruges" schreef op 23 mei 1810 : "Op 20 mei verliet het Keizerlijk echtpaar Brugge aan boord van een bevlagde bark die hen omstreeks 11 uur 's morgens te Oostende afzette".

Het gezelschap ontscheepte op het Sas-Slijkens. Pas aan wal, of de keizer steeg te paard om de kustlijn te inspecteren. Bij zijn terugkomst stapten de vorsten, die vergezeld waren van de koning en de koningin van Westfalen, in een bark bestuurd door matrozen van de kustwacht en bezochten de geule en de havendokken.

Aan de overzijde van het sluishoofd wachtte het Oostends magistrat hen op. Nadat de Maire de stadssleutels aan de keizer aangeboden had, steeg deze te paard en bezocht vervolgens de jachtsluis.

Door de met bloemen en sierslingers versierde straten trok de keizerin meteen naar het "paleis". Bij dit heuglijk bezoek verbleef het keizerlijk echtpaar in het comfortabele huis van dhr. LANSZWEERT op nr 6 in de Kaaistraat. Voor de gelegenheid kreeg het pand het statuut van paleis.

De koning en de koningin van Westfalen betrokken het huis van Frans DE BAL in de Kapellestraat nr. 30. De prins van Neufchatel logeerde in de bank in de Capucienenstraat. Talrijke huizen in de Kaai-, Grote Kerk-, Kapelle-, Comedie- Sint Joris-, Sint Thomas- en Capucienenstraat werden opgeëist om onderdak te verschaffen aan het talrijk gevolg. J. N. PASQUINI in zijn boek "Histoire de la Ville d'Ostende et du Port", verschenen in 1842, vermeldt de adressenlijst van deze logies en hun eendagsbewoners.

In de namiddag werd op het Stadhuis een receptie gegeven gevolgd door een galabal. Bij deze receptie overhandigde de Maire een handschrift over het beheer van de stad, waarvan een exemplaar bewaard in de stadsbibliotheek in mei 1940 in de vlammen opging.

's Anderendaags, om 7 uur 's morgens, verliet het keizerlijk gezelschap reeds onze stede en trok naar Veurne om verder naar Duinkerken door te reizen.

Het register der mandaten, kostbare inlichtingsbron, vermeldde in juni 1812 de inschrijving van een reeks betalingsbevelschriften ter uitvoering. In mei 1940 ging ook dit boek in de vlammen op. Andere bronnen en artikels stelden ons echter in de mogelijkheid verslag uit te brengen over dit bezoek.

Hier volgt een beknopte opsomming van enkele mandaten :

- nr. 221 F. WEYSEN, stadsarchitect, voor gedane kosten en uitgaven bij gelegenheid van het bezoek van het keizerlijk echtpaar : 245 fr.
- nr 222 Jean VAN ISEGHEM voor het leveren van kaarsen en vet voor de verlichting van het stadhuis, het Hotel du Commerce en van de triomfbogen : 326 fr.
- nr. 223 J. MELIS, timmerman voor werken en leveringen aan de triomfbogen, het keizerlijk paleis en andere versieringen ter opsmukking van de stad : 1.010, 54 fr.

nr. 224 J DUJARDIN voor werken, aankopen en levering van tapisserieën bestemd voor de vorsten : 85,75 fr.

Na het vertrek van het keizerlijk echtpaar kreeg elke "citoyen" die de organisatie geleid had bij de versiering van zijn straat een bedankingsbrief.

Werden hierbij bedacht voor de :

Langestraat	: E. BOGAERT, L.M. DE JAEGHER, J. LENOIR
Kernemelkstraat	: Louis DE SMET
Christinastraat	: VERBEEK
Weststraat	: M. DENY, M.J. PRUYSSENAERE
Groote Marckt	: J. DUVIVIER
St. Sebastiaanstraat	: RAPPE
Lijndraaiersstraat	: M. SONDORF, F. VANDEN BROECKE
Kappellestraat	: B. de la RUWIERE, Frans DE CLERCK
St. Thomasstraat	: Josse DE COCK
Comediestraat	: F. UYTBURG
Grote Kerkstraat	: Jacques SERRUYS
Kleine Kerkstraat	: Frans HAEMERS
Groenten Markt	: J.B. WILLAERT
Witte Nonnenstraat	: M.S. PAUL
Kaaistraat	: JB. LANSZWEERT, L.B. TRIBOU
St Franciscusstraat	: S. DE BONINGE
Aartshertoginnestraat	: F. LEFEVRE
Albertstraat	: Charles DELMOTTE
St. Joorisstraat	: S.J. BELPAIRE

Naar de inlichtingen verstrekt door het Ministerie van Oorlog te Parijs, betoonde de keizer op 20 mei 1810 zijn grote mistevredenheid over de staat van de verdedigingswerken te Oostende. Op 21 mei 1810 richtte hij reeds een schrijven naar zijn oorlogsminister met als opdracht : "Een project uitwerken met 2 forten in de duinen - een links, en een rechts van Oostende - op 4 à 500 gemeten afstand van de stadsschansen".

Het werden het fort Napoleon en het fort Wellington. Dit laatste werd in 1883 omgevormd tot de paardenrenbaan.

Bronnen

J.N. PASQUINI. Histoire de la Ville d'Ostende - 1842. pag. 338, 339 en 340.

Echo d'Ostende 13/06/1895. Napoleon I sur le littoral belge.

Echo d'Ostende 05/09/1934. La visite de Napoleon et de Marie-Louise à Ostende.

VERZAMELING HISTORISCHE SPIJSCAARTEN IN HET STADSARCHIEF OOSTENDE

Onlangs werd uit het Museum voor Schone Kunsten een ordner met oude, historische spijskaarten i.v.m. Oostende overgedragen aan het Stadsarchief. Voor de geïnteresseerden volgt hier een overzicht.

- ASSOCIATION COMMERCIALE, MARITIME, INDUSTRIELLE ET AGRICOLE DE L'ARRONDISSEMENT D'OSTENDE
BANQUET DU 30 JANVIER 1887- HOTEEL MERTIAN

voorstelling van vuurtoren; banderol met opsomming van de desiderata van de vereniging.

- BANQUET DE L'ASSOCIATION DU MARIAGE DE MR. JULES DAVELUY AVEC MAD. MARIE VAN HERCKE
OSTENDE, 16 NOVEMBRE 1875

voorstelling van de echtgenoten (fotomedaillon).

- COUPLETS CHANTES A L'OCCASION DU MARIAGE DE MR. JULES DAVELUY AVEC MAD. MARIE VAN HERCKE CELEBRE A OSTENDE LE 16 NOVEMBRE 1875

versjes; drukwerk uitgevoerd als wapenschild van Oostende.

- BANQUET OFFERT PAR LES MEMBRES LIBERAUX DU CONSEIL COMMUNAL D'OSTENDE A LEUR BOURGMESTRE MONSIEUR CHARLES JANSSENS A L'OCCASION DU RENOUVELLEMENT DE SON MANDAT
8 JANVIER 1885 - HOTEL DE LA COURONNE

- BANQUET OFFERT PAR LE CONSEIL COMMUNAL D'OSTENDE A SON BOURGMESTRE MONSIEUR ALPHONSE PIETERS LE 14 JANVIER 1893
HOTEL DE LA COURONNE

- BANQUET OFFERT PAR LA BATTERIE D'ARTILLERIE DE LA GARDE CIVIQUE D'OSTENDE A L'OCCASION DU CONCOURS DE TIR
28 JUIN 1891

Zeedijk, staketsel, vuurtoren, 2 Burgerwachters bij kanon. Vrouwelijke allegorische figuur bij schietschijf.

- BANQUET OFFERT A MONSIEUR HEYVAERT, GOUVERNEUR DE LA FLANDRE OCCIDENTALE A L'OCCASION DE SA PREMIERE VISITE OFFICIELLE A OSTENDE LE DIMANCHE 13 JUILLET 1879

- BANQUET OFFERT A MONSIEUR J. VAN DEN PEEREBOOM, MINISTRE DES CHEMINS DE FER, POSTES ET TELEGRAPHES PAR L'ASSOCIATION COMMERCIALE, MARITIME, INDUSTRIELLE ET AGRICOLE DE L'ARRONDISSEMENT D'OSTENDE
OSTENDE, 23 JANVIER 1886 - HOTEL FONTAINE

- CERCLE COECILIA OSTENDE. BANQUET A L'OCCASION DE LA STE CECILE
24 NOVEMBRE 1883

- BANQUET STE CECILE
CERCLE COECILIA OSTENDE

geen datum

voorstelling : komische voorstelling van Ste Cecilia en de diverse muziekgenres.
tekening door JUD NIDRA (= Antoine DU JARDIN).

- BANQUET OFFERT PAR LE CONSEIL COMMUNAL A SON PRESIDENT M. J.
MONTANGIE A L'OCCASSION DU RENOUELEMENT DE SON MANDAT
LE 15 JANVIER 1891

- CERCLE COECILIA
BANQUET DU 25 NOVEMBRE 1875

- BANQUET OFFERT PAR LE CORPS D'OFFICIERS DE LA GARDE CIVIQUE D'OSTENDE A
SON MAJOR MONSIEUR CHARLES VAN IMSCHOOT A L' OCCASION DE SON
INSTALLATION LE 15 JANVIER 1889

- OSTENDE LE 26 JUIN 1882
BANQUET OFFERT PAR LE CONSEIL COMMUNAL A SON PRESIDENT MR. CHARLES
JANSSENS BOURGMESTRE
GRAND HOTEL D'OSTENDE

- ASSOCIATION COMMERCIALE, MARITIME, INDUSTRIELLE & AGRICOLLE DE
L'ARRONDISSEMENT D'OSTENDE. BANQUET 28 JANVIER 1883

met allegoriën op handel, scheepvaart, industrie en landbouw/visserij en een afbeelding van het
kursaal.

- MENU DU BANQUET DE RETOUR DE NOCES OFFERT PAR M.F. MAES A SES ENFANTS
M. & MME MAES-MONTANGIE LE 3 JUILLET 1877
AU CERCLE DES BAINS - V. MICHENS-VERHOEST

- BANQUET OFFERT A MESSIERS A. STRACKE ET VERHAEGHE-BAELE PAR
MESSIEURS CHARLES MERTIAN, JUVENAL THOMA, LEON THOMA, VICTOR MICHENS,
CHARLES MANN ET OSCAR THOMA EN SOUVENIR DE LEURS VOYAGE ZUR
KOCHKUNST-AUSSTELLUNG A COLOGNE DU 16 AU 30 NOVEMBRE 1885.
HOTEL D'ALLEMAGNE 23.12.1885

KONINKLIJK ATHENEUM OOSTENDE
JUBILEUM 1882-1957

- MENU DU BANQUET OFFERT PAR LE CORPS D'OFFICIERS DE LA GARDE CIVIQUE
D'OSTENDE A M. LE LIEUTENANT-COLONEL VAN IMSCHOOT A L'OCCASION DE SA
NOMINATION DE CHEVALIER DE L'ORDRE DE LEOPOLD
HOTEL DE LA COURONNE
geen datum

foto te paard van de feesteling.

MENU DU BANQUET OFFERT PAR LES MEMBRES DU SYNDICAT MEDICAL D'OSTENDE
A LEUR EMINENT CONFRERE M. LE DR. ED. MOREAUX. BOURGMESTRE DE LA VILLE

HOTEL DE BRUXELLES 5 AVRIL 1924

- BANQUET A L'OCCASION DE LA PRESTATION DE SERMENT ET DE LA RECONNAISSANCE DU CHEF DE LA GARDE CIVIQUE D'OSTENDE. MONSIEUR LE LIEUTENANT-COLONEL VIATOUR
OSTENDE LE 24 MAI 1914
HOTEL DE LA COURONNE

SOUVENIR DE MA PREMIERE COMMUNION

- STE AME. DU CHEMIN DE FER ELECTRIQUE OSTENDE-BLANKENBERGHE & EXTENSIONS.

DEJEUNER OFFERT PAR LE DIRECTEUR GENERAL AUX MEMBRES DU PERSONNEL AU SERVICE DE LA SOCIETE DEPUIS 30 A 35 ANNEES. 20 JUIN 1885 -29 JUIN 1920
HOTEL DE LA COURONNE - 29 JUIN 1920

- MENU DU LUNCH OFFERT A L'OCCASION DE L'INAUGURATION DE L'EGLISE DECANE DE SS PIERE ET PAUL LE 4 SEPTEMBRE 1905

voorstelling van de kerk en de koninklijke kapel.

- BANQUET OFFERT PAR LES OFFICIERS ACTIFS ET HONORAIRES DE LA GARDE CIVIQUE D'OSTENDE A MONSIEUR ALPHONSE PIETERS MAJOR COMMANDANT A L'OCCASION DE SA NOMINATION COMME CHEVALIER DE L'ORDRE DE LEOPOLD 11 AOUT 1890
HOTEL VICTORIA

- GARDE CIVIQUE DU ROYAUME. BANQUET OFFERT A LL. AA. RR. LE PRINCE ET LA PRINCESSE ALBERT DE BELGIQUE
LE 1 DECEMBRE 1900

- MENU. GELEGENHEID ONBEKEND

- BANQUET OFFERT AU COMITE ADMINISTRATIF DE LA SOCIETE DES HOTELIERS D'OSTENDE PAR LE COMITE ADMINISTRATIF DE LA SOCIETE DES HOTELIERS DE BLANKENBERGHE
3 FEVRIER 1885

- BANQUET DONNE EN L'HONNEUR DU RIGHT HON SIR GEORGE FAUPELL PHILIPPS LORD MAIRE DE LONDRES A L'HOTEL DE VILLE D'OSTENDE A L'OCCASION DE SA VISITE LE 4 AOUT 1897

- LUNCH OFFERT AL LEURS ALTESSES ROYALES LE PRINCE ET LA PRINCESSE ALBERT DE BELGIQUE A L'OCCASION DE LEUR VISITE OFFICIELLE A LA VILLE D'OSTENDE (1902)

foto's van de vorsten; vlaggen van België en Beieren.

- BANQUET OFFERT PAR L'ADMINISTRATION COMMUNAL D'OSTENDE A L'HOTEL DE VILLE LUNDI 4 SEPTEMBRE 1905 A L'OCCASION DE L'INAUGURATION DES NOUVELLES INSTALLATIONS MARITIMES

voorstelling van de Graaf de Smet de Nayerbruggen, Kursaal en vuurtoren.

- REVEILLONS AU KURSAAL D'OSTENDE 1957
(ontwerp : W. BOSSCHEM)

- BANKET AANGEBODEN IN DE KURSAAL TER GELEGENHEID VAN HET BEZOEK VAN DE LORD MAYOR VAN LONDEN 24 JULI 1960

- ONBEKENDE GELEGENHEID. "SERVI PAR LA MAISON VANDER NOOT, OSTENDE"

"ARMENONVILLE " IN HET MARIA-HENDRIKAPARK

Eens werd me gevraagd : "Armenonville", vanwaar komt die benaming toch ? En ik bleef, zoals velen, het antwoord schuldig. Armenonville ? Tja.

Wellicht geeft John BOUSSY (71 jaar), algemeen voorzitter van voetbalploeg KVGO, het juiste antwoord. Wie weet beter ? Of wie heeft nog een andere verklaring ? Nu laten wij J. BOUSSY aan het woord dat opgetekend werd door Peter ROSSEL en dat voorkwam in de rubriek "Streeknieuws Sport", een onderdeel van "Het Nieuwsblad", editie Kunst, op donderdag 19 juni 1997, p. 22 :

"Zeker voor een "Bevorderingsclub" was Armenonville een deftig terrein. Bij de promotie naar Derde Klasse (1964) verlengde onze club de staantribune aan de overzijde. Ook bouwden we "gradins" achter het doel. Ook in de bond herinneren er velen me er nog aan hoe gezellig het was op Armenonville in het Maria-Hendrikapark. Intussen zijn de installaties verouderd, maar je kan daar niet aan veranderen omdat je niet weet hoelang VGO daar nog mag spelen" mijmert John Boussy. Bijna 60 seizoenen (1922-23 tot 1980-81) speelden de rood-gelen er hun matches. De nieuwe Véégééploeg, tweedeprovincialer, traint en speelt er nu met instemming van de nieuwe eigenaars, de zusters van het Heilig-Hart Ziekenhuis".

John BOUSSY gaat nu nader in op wat ons vooral interesseert : "Armenonville".

"Op 26 en 27 augustus 1922 huldigde een internationaal toernooi het Armenonville-terrein in. RC Roubaix verloor de finale tegen FC Dordrecht met 2-4. In de halve finale hadden beide teams resp. AA La Gantoise en FC Brugge uitgeschakeld. Na drie andere velden werd Armenonville de definitieve thuishaven voor het "Van Neste Genootschap" (= VG).

VGO had een toernooi in de omgeving van Parijs gewonnen. Daar heb je de gemeente Ermenonville. Oostendenaars hebben dat woord enigzins vervlaamt. De naam van het station is dus een herinnering aan die fantastische uitstap naar Parijs. Later kreeg ook het café nabij het stadion die naam. De Sint-Jorisgilde (= kruisboogschutters) is er gevestigd", verklaart John BOUSSY de oorsprong van de benaming.

De houten zittribune zou enkele jaren jonger zijn, getuige aan de jaren twintig. "Voor de oorlog had het stadion geen kantine. Tijdens de rust dronken de supporters een pint in het nabijgelegen "Café Armenonville". Aan de uitgang kregen ze een ticket waarmee ze nadien opnieuw in het stadion kwamen. Ook na de bouw van de kantine bewaarden velen de gewoonte om tussen de twee helften in dat café iets te drinken".

De maximale capaciteit van Armenonville bedroeg 8.000 toeschouwers. Als één van de toprecetten herinnert BOUSSY zich een titelmatch tegen SK Roeselare in de jarig vijftig : de toeschouwers zaten zelfs tot in de neutrale zone !

VGO week voor zijn thuismatchen in de eindronde van Tweede Klasse (1974-75) naar het "Albertpark", het terrein van ASO, uit. Het VGO-bestuur verlangde een nieuwe zittribune, zag vele plannen maar kreeg geen nieuwe. Wel huurde het stadsbestuur een buizentribune, een tijdelijke constructie, die men naast de houten tribune plaatste. Daartoe brak men een kleine staantribune af. John BOUSSY: "Zelden zaten toeschouwers in deze constructie. Mensen hielden daar niet van".

VGO heeft nooit beseft wanneer het zijn laatste match op "Armenonville" speelde... Fusiegesprekken bestonden al langer. Onbekenden schilderden het woord "jamais" op de stadionmuur. Enkele weken na het seizoen 1980-81, in juni 1981, fuseerden VGO en ASO tot "KVO". De nieuwe club speelde in het Albertpark.

"Op het ogenblik van de fusie verkocht de stad Oostende de gronden van Armenonville aan de zusters van het Heilig-Hart ziekenhuis", besluit BOUSSY. Toen het ziekenhuis twintig jaar geleden Véégéés buur werd, vreesden de rood-gelen al voor een gedwongen vertrek bij uitbreiding van het Heilig-Hart. Dank zij de goodwill van de zusters blijft het Maria-Hendrikapark herinneringen aan een boeiend verleden bewaren. Wij hopen met BOUSSY , dat de nieuwe VGO-ploeg nog lang op het gras van "Armonville" kan voetballen.

Peter ROSSEL en John BOUSSY
(Transcriptie door Emile SMISSAERT)

VAN RADERBOOT TOT EUROSTAR

ANDERHALVE EEUW BRUSSEL-LONDEN - 1e DEEL

door P. VANKEER

In ons tijdschrift van juni-augustus 1995 (24e jg. nr. 6-8) verscheen van de hand van ons bestuurslid Emile SMISSAERT een artikel getiteld "Het Internationale Treinverkeer vanuit Oostende tot 1914 : een bijdrage tot het "in kaart brengen" van een ingewikkeld gegeven". Aangezien de auteur over geen rotsvaste juiste gegevens beschikte na 1914 ging dit artikel dan ook niet verder. Het hieronderstaande artikel mag dus als een aanvulling beschouwd worden.

De redactie

1. Van het exploitatiebegin tot het einde van de tweede wereldoorlog

In 1846 (meer dan 150 jaar geleden dus) startte de Belgische Staat tussen Oostende en Dover een veerdienst met stoomboten die aangedreven werden door "schepraders". De dienstregeling ervan is echter niet te achterhalen want in een spoorboekje van november 1848 staat alleen dat de "vertrekdagen en-tijdstippen vanuit Oostende zijn aangegeven in de stations" !

Wanneer we een kwarteeuw overslaan vinden we in het spoorboekje van oktober 1873 heel wat preciesere informatie. Er zijn twee dagelijkse verbindingen Brussel-Londen, één overdag en één s'nachts.

Brussel Noord	07.20 s'morgens	04.58 's avonds
Oostende	A 09.52	07.30
	V 10.05	08.03
Londen Victoria	05.45 's avonds	06.30 's morgens

Op het einde van de eeuw meer bepaald op 01 juni 1897, meer bepaald op 01 juni 1897, telden we vier dagelijkse overvaarten Oostende-Dover

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
Brussel Noord	02.21	03.15	08.24	09.00	11.30	20.55
Oostende-Kaai	A 04.41	04.50	10.05	10.39	13.11	22.48
	V	04.57		10.47	13.20	23.08
Dover	V	09.25		15.05	17.45	03.45
London Victoria	11.45			16.50	19.30	05.30

(1) 1e en 2e klas Keulen Oostende met slaaprijtuigen
(2) 1e en 2e klas Basel-Oostende met slaaprijtuigen
(3) Luxetrein Wenen-Oostende (slaaprijtuigen, salon en restaurant)

(4) 1e en 2e klas Basel-Oostende
(5) Luxetrein Nord Expres Berlijn-Oostende (slaaprijtuigen, salon en restaurant)

Het valt op dat de twee luxetreinen de as Brussel-Oostende berijden. Bovendien is er maar een klein tijdsverschil tussen de aankomst van de trein in Oostende-Kaai en de afvaart van de veerboot : zeven tot negen minuten ! Vermits men België verliet was er geen douanecontrole en werden ook

de paspoorten niet gecontroleerd. De stiptheid van de internationale treinen moet blijkbaar geen loos begrip geweest zijn ! Voorts dient opgemerkt dat tijdens de zomer van 1904, in de Wenen-Oostende twee keer per week een slaaprijtuig meeliep vanuit Constantza (aansluiting op de veerboot van Constantinopel) via Boekarest-Boedapest-Wenen, een tweede slaaprijtuig uit Karlsbad (vandaag Karlovy-Vary in Tsjechië) en een derde vanuit Triëste. Triëste behoorde toen nog tot Oostenrijk-Hongarije en was de haven vanwaaruit de pakketboten van de "Lloyd Triestino" diensten onderhielden naar het Oosten en het Verre Oosten. Vlak voor de "Grote Oorlog", op 1 juli 1914, zag de verbinding er als volgt uit :

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Brussel Noord	08.06	08.46	11.37	13.13	20.40
Oostende-Kaai	A 09.52	10.29	13.12	15.01	22.26
	V	10.47		15.30	23.08
Dover	V	15.20		19.55	03.45
London Charing Cross		17.10		22.00	05.43

(1) Luxetreinen Wenen-Oostende-Express

(2) 1e, 2e en 3e klas Basel-Oostende met slaaprijtuigen

(3) Luxetrein Nord-Expres

(4) 1e, 2e en 3e klas Straatsburg-Oostende

(5) 1e, 2e en 3e klas Basel-Oostende

De snelste reistijd Brussel Londen bedroeg 8 uur 24 minuten. Deze dienst, die als gevolg van de vijandelijkheden opgeschort was geweest, werd in 1919 hervat, maar slechts één overvaart par dag

Dienstregeling op 15 juli 1919

Brussel Noord	10.20
Oostende Kaai	A 12.44
	V 14.00
Dover	A 18.00
	V 18.45
Londen Charing Cross	20.45

Die trein omvat afdelingen 1e, 2e en 3e klas Luxemburg-Oostende en Keulen-Oostende, met slaaprijtuigen van Keulen tot Oostende. Enkele jaren na de oorlog zijn er twee overvaarten per dag

Dienstregeling op 01 oktober 1924

	(1)	(2)
Brussel Noord	07.55	11.45
Oostende-Kaai	A 09.45	13.35
	V 10.30	14.15
Dover	V 14.45	18.40
London Victoria	16.30	20.25

(1) 1e, 2e en 3e klas Warschau-Berlijn-Oostende.

(2) Idem Boekarest-Oostende met slaaprijtuigen Istanboel-Oostende of Boedapest-Oostende afhankelijk van de dag

Met de terugkeer van vrede en welvaart verschijnen opnieuw de luxetreinen Nord-Expres en Wenen-Oostende-Expres; deze laatste rijdt slechts drie keer per week. De Internationale Slaapwagen Maatschappij legt een nieuwe dagtrein in, samengesteld uit Pullman-salonrijtuigen.

Bovendien vervangt de "Marine Belge" (= Belgisch Zeewezen - een officiële Nederlandse benaming heeft die instantie nooit gehad) haar oude raderboten door schepen met schroefaandrijving : deze zijn moderner, sneller en comfortabeler.

Dienstregeling op 2 oktober 1932

Brussel Noord	08.50 (1)	09.18	12.46	13.21 (3)
Oostende-Kaai	A 10.26	10.46	14.35	14.48
	V	11.05		14.55
Dover	A	14.25		18.15
	V	15.00		18.47
Londen Victoria		16.42		20.30

- (1) Wenen-Oostende-Expres. Rijdt op woensdag, vrijdag en zondag. Neemt op woensdag, vrijdag en zondag de slaaprijtuigen mee van de Nord-Expres Berlijn-Oostende.
- (2) 1e, 2e en 3e klas Basel-Oostende. Neemt op maandag, dinsdag, donderdag en zaterdag de slaaprijtuigen mee van de Nord-Expres.
- (3) Keulen-Oostende-Pullman Expres (Pullman-salonrijtuigen 1e en 2e klas)

In de zomer zorgt de "Marine belge" voor een nachtelijke overvaart. Tijdens de zomer van 1939 verliep de dienst vanaf 1 juli als volgt.

Brussel Zuid	22.00(1)	23.00(2)
Oostende Kaai	A.23.15	00.15
	V	01.00
Dover	A	05.00
	V	05.35
London Victoria		07.20

- (1) behalve op zon- en feestdagen
- (2) op zon- en feestdagen

Voor de tweede wereldoorlog beschikte de "Marine belge" over zeven pakketboten (waarvan de modernste de "Prince Baudouin" was). Er werden excursiebiljetten aangeboden tegen verminderde prijs en zonder paspoortverplichting, om het grote publiek ertoe aante zetten een korte reis naar Engeland te ondernemen. In die jaren kort voor de oorlog verschijnt ook een concurrerende dienst ten tonele, nl. de Brussel-Calais-Pullman Expres. Die trein bestond uit een Pullman-rijtuig 1e klas, een Pullman-rijtuig 2e klas en een slaaprijtuig Berlijn-Calais dat in Brussel van de Nord-Expres was overgenomen. Tot op het einde van de winterdienst 1938-39 reed die exprestrein volgens de onderstaande dienstregeling :

Brussel Noord	09.03
Calais	A 12.00
	V 12.05
Dover	A 13.20
	V 13.45
London Victoria	15.30

Met die verbinding kon men ruim een uur vroeger in Londen aangekomen dan via Oostende. We moeten nog aanstippen dat de overstaptijd in Calais slechts vijf minuten bedroeg...Om van te dromen !

Op 15 mei 1939 werd die trein vervangen door een expres met afdelingen 1e, 2e en 3e klas, alsook een restaurantrijtuig en het slaaprijtuig Berlijn-Calais. Het vertrek uit Brussel-Noord werd vervroegd tot 08.38, terwijl de aankomst in Victoria ongewijzigd bleef om 15.30.

Voor de volledigheid vermelden we nog het bestaan van een dienst Brussel-Londen via Antwerpen-Harwich, geëxploiteerd door de nachtpakketboten van de "London and North Eastern Railway. De NMBS zorgde voor een speciale trein die in Antwerpen-Zuid-Kaai aankwam, nabij de ligplaats van het schip.

Dienstregeling op 15 mei 1939

Brussel-Noord	18.50 (1)
Antwerpen (aanlegsteiger	A 19.34
	V 19.45
Harwich	A 06.15
	V 07.00
London Liverpool street	08.38

(1) behalve op zondag bij vertrek uit Brussel

Op die verbinding kon men een rustige nacht doorbrengen in een van de comfortabele hutten van de pakketboot; Het overvloedige "breakfast", typisch "British", werd geserveerd aan boord van het restaurantrijtuig tussen Harwich en Londen. De reizigers arriveerden uitgerust, klaar voor een dag werken of de toerist uithangen.

Bovendien waren er vanuit Harwich uitstekende verbindingen naar de steden in het oosten en noorden van Groot-Brittanië, zonder langs Londen te passeren. Tot slot was er nog een andere dienst, van 1 juli tot 10 september 1939, via Zeebrugge naar Harwich (vertrek Brussel-Noord 21.15, aankomst Zeebrugge 22.50, vertrek 23.10, vertrek Harwich 06.15, aankomst London Liverpool Street 08.38)

Op 3 september 1939 zijn Frankrijk en Groot-Brittanië in oorlog met nazi-Duitsland nadat dit laatste Polen is binnengevallen. Alle diensten zijn opgeschort.

Vermits België zich neutraal opstelt, onderhoudt de "Marine belge" (dienstregeling van 18 november 1939) een beperkte dienst met 3 overvaarten per week : Oostende-Folkestone op maandag, woensdag en vrijdag; Folkestone-Oostende op dinsdag, donderdag en zaterdag. En in het spoorboekje wordt daarbij vermeld : "Voor de uren van de overvaarten en de tarieven dient men zich te wenden tot de voornaamste stations of het Bestuur van het Zeewezen, Wetstraat 90, Brussel.

Op 10 mei 1940 was België bezet.....

Bron

"Het Spoor" : maandblad van de sociale werken van het NMBS - Augustus 1998.

FOTOKOPIEHUIS DESNERCK DANIËL

*Torhoutsesteenweg 196
8400 OOSTENDE*

Tel & fax : 059/50.31.46

Tel & fax : 059/51.76.52

OPENINGSUREN

Maandag	Gesloten
Dinsdag	
Woensdag	08u30-12u00 & 14u00-19u00
Donderdag	
Vrijdag	
Zaterdag	09u00-12u00 & 14u00-19u00
Zon-en Feestdagen	Gesloten

Memobloc Gekleurd

50 Fr. 't stuk

PRIJZEN

5	VOOR	240 BFR.	(48 BFR./st.)
10	VOOR	460 BFR.	(46 BFR./st.)
15	VOOR	660 BFR.	(44 BFR./st.)
20	VOOR	840 BFR.	(42 BFR./st.)
25	VOOR	1.000 BFR.	(40 BFR./st.)
30	VOOR	1.140 BFR.	(38 BFR./st.)

OPENINGDATA HEEMMUSEUM IN 1999

- elke zaterdag
- van 03 april t/m 18 april (gesloten 6 en 13 april)
- van 13 mei t/m 16 mei
- van 12 juni t/m 12 september (gesloten elke dinsdag)
- van 30 oktober t/m 07 november (gesloten 01 en 02 november)
- van 26 december t/m 02 januari 2000 (gesloten 28 december en 01 januari 2000)

telkens van 10u tot 12u en van
14 u tot 17u

BON **COCK**
CAMERA
SERVICE

Jozef II straat 44
Hoek Christinastraat
8400 Oostende

UITVAARTVERZORGING - FUNERARIUM

Jan Nuytten

Het uitvaartkontra^kt
is de absolute **zekerheid**
dat uw begrafenis of crematie
zal uitgevoerd worden volgens
uw wensen en dat uw familie
achteraf **geen financiële**
beslommeringen heeft

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059 - 80 15 53